

Označovanie, registrácia a vedenie centrálnej evidencie presunov hovädzieho dobytku na Slovensku

Dôležitou činnosťou, ktorou bol ŠPÚ SR oficiálne poverený a bol mu v tejto súvislosti rozšírený predmet činnosti, je problematika označovania, registrácie zvierat a vedenia centrálnej evidencie presunov hospodárskych zvierat. Tieto činnosti súvisia s aplikáciou vyhlášky MP SR č. 17/2000, ktorá nadobudla účinnosť od 1. februára 2001 a ktorá sa týkala označovania, registrácie a vedenia centrálnej evidencie HD. Uvedená norma bola nahradená novou vyhláškou 372/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii hovädzieho dobytku a o zmene vyhlášky MP SR č. 206/2007 Z.z. o klasifikácii jatočne opracovaných tiel HD, jatočne opracovaných tiel oviec a o odbornej príprave, ďalej s aplikáciou smerníc a nariadení EÚ, predovšetkým nariadenia EÚ č. 102/92 a nariadenia EÚ 1760/2000.

Základným cieľom tejto úlohy je sledovanie a registrácia fariem a zvierat, registrácia pohybu zvierat a v konečnom dôsledku zdravie spotrebiteľa živočíšnych produktov.

Podniky a s chovom hovädzieho dobytku

Základnými výrobnými jednotkami chovu hovädzieho dobytku sú poľnohospodárske podniky s jednotlivými hospodárskymi dvormi (chovmi). Z tabuľky číslo 1 vyplýva, že hovädzí dobytok sa chová na cca 11500 chovoch a v najnižšom percentuálnom podiele 2,72 t.j. chovy s kapacitou nad 500 kusov zvierat, sa chová 44,31% kusov hovädzieho dobytku. Väčšina kusov HD je na chovoch s koncentráciou zvierat nad 200 ks (81,47%). Zo stavov, ktoré máme k 1.10.2007 k dispozícii môžeme odhadnúť koncentráciu HD na jednom chove – cca 45 kusov. Pokiaľ nebudeme brať do úvahy najnižšiu koncentráciu chovu – do 10 ks tak sa nám toto číslo zvýši až na cca 258 ks hovädzieho dobytku celkom na chov.

V tabuľke číslo 2 je prehľad podľa plemennej skladby a v grafe č. 1 je zobrazený percentuálny podiel podľa úžitkového typu zvierat za jednotlivé kraje. Z uvedeného vyplýva, že najvyšší podiel v populácii HD má plemeno holstein a jeho krížence - 56,84 %, nasleduje slovenské strakaté a jeho krížence s 28,83 % podielom, mäsové plemená - 7,45 % podiel, stále klesajúci podiel domáceho plemena slovenského pinzgauškého s krížencami, ktorý je na

Tab. č.1 Počet fariem s chovom hovädzieho dobytku (k 1.10.2007)

Kategória	chovy		HD	
	ks	%	ks	%
1-10	9 518	82,57	19 474	3,75
11- 20	326	2,83	4 688	0,90
21- 50	248	2,15	8 187	1,58
51- 100	207	1,80	15 640	3,01
101- 200	327	2,84	48 308	9,30
201- 500	588	5,10	193 083	37,16
nad 500	313	2,72	230 204	44,31
Spolu	11 527	100,00	519 584	100,00

V počte fariem nie sú zahrnuté zberné strediská, exportné farmy a výstavné priestory

Kamila Janíčková.

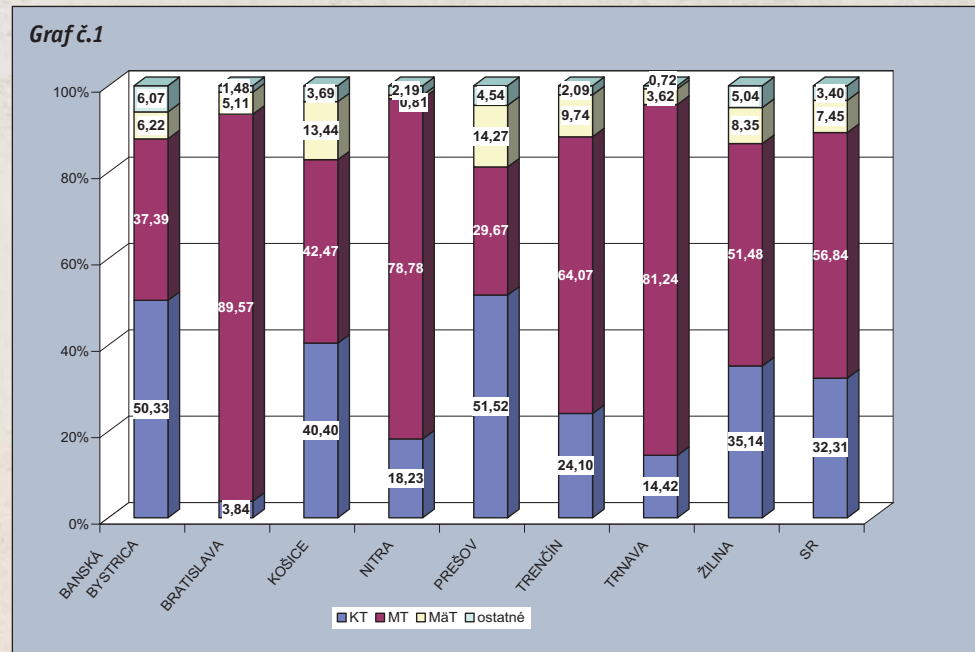
Ing. Peter Gera (sedí za PC), Ing. Marcel Benkei.

Tab. č.2 Stavý HD podľa plemien a krajov SR vedené v CEHZ (1.10.2007)

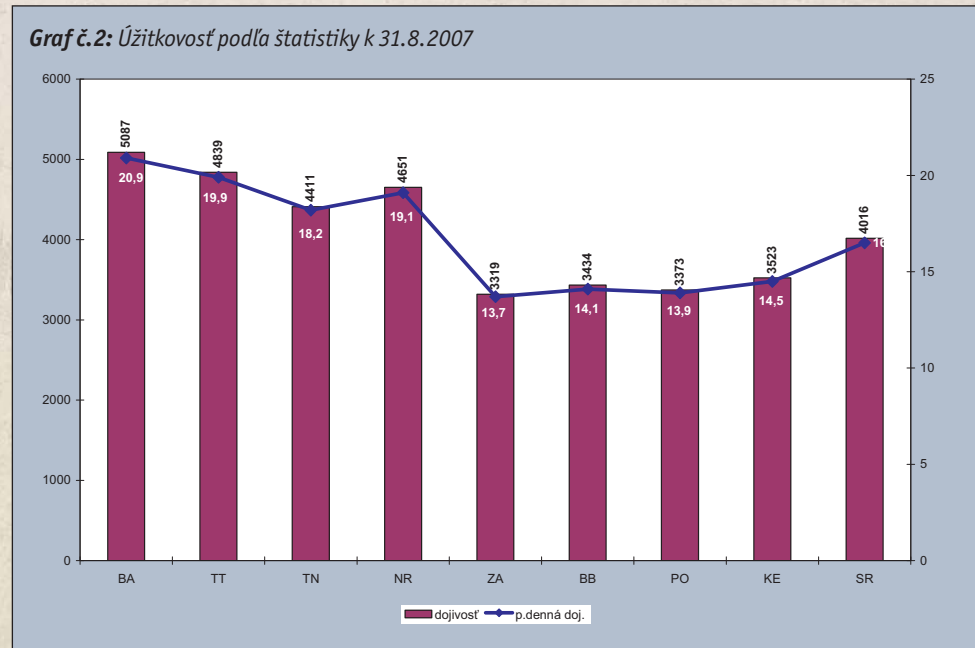
Kraj	plemená (ks)						Celkom
	Slovenské strakaté	Pinzgauské	Holsteinské	Ostatné dojné	Mäsové	Iné plemená neuvad. plem.	
BANSKÁ BYSTRICA	41 803	272	30 543	717	5 196	5 072	83 603
BRATISLAVA	607	7	14 297	33	818	237	15 999
KOŠICE	19 709	862	21 519	109	6 845	1 877	50 921
NITRA	15 192	71	65 023	946	678	1 833	83 743
PREŠOV	36 015	6 346	23 752	641	11 729	3 733	82 216
TRENČÍN	12 374	155	33 218	93	5 062	1 089	51 991
TRNAVA	12 741	370	73 151	701	3 294	654	90 911
ŽILINA	13 515	10 243	34 421	386	5 648	3 405	67 618
Spolu	151 956	18 326	295 924	3 626	39 270	17 900	527 002

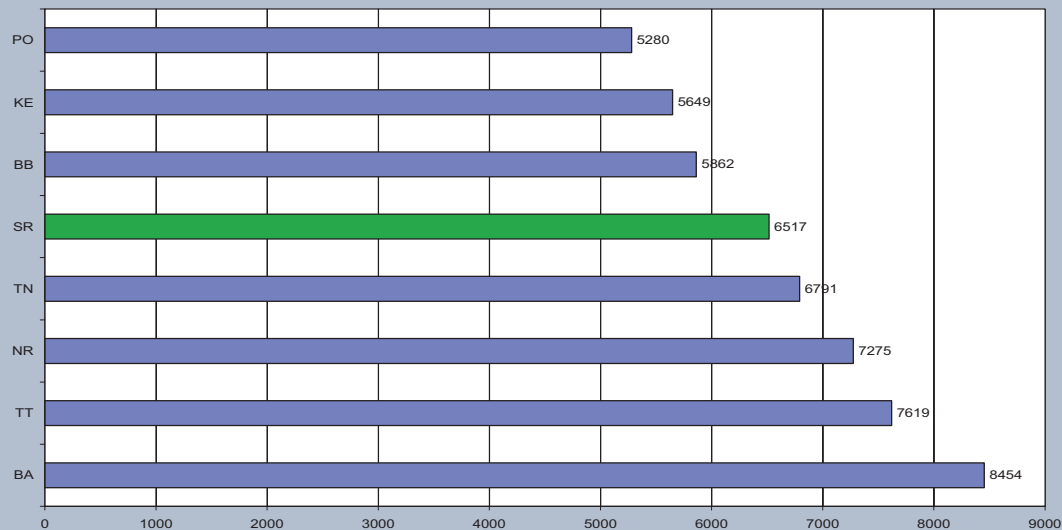
Lenka Chovancová.

Ukážka načítavania pasov zvierat.

Graf č.3: Úžitkovosť podľa výsledkov KÚ za plemenársky rok 2006/2007

Tab.č.3 Stavby mäsových plemien HD v CEHZ v ks k 1.10.2007

Plemeno	Kravy	Býci	Celkom	%
Aberdeen Angus	710	240	950	2,42
Aberdeen Red	0	2	2	0,01
Blonde d' Aquitaine	1 004	221	1 225	3,12
Belgické modré (Belgian blue)	311	256	567	1,44
Brangus	11	4	15	0,04
Charolaise	12 808	4 734	17 542	44,67
Chianina	2	4	6	0,02
Gasconne	3	0	3	0,01
Galloway	21	3	24	0,06
Hereford	831	160	991	2,52
Highland	68	23	91	0,23
Limousin	10 370	3 048	13 418	34,17
Maine Anjou	4	4	8	0,02
Piemontese	1 466	279	1 745	4,44
Simentál bezrohý - výkrmový	1 966	517	2 483	6,32
Maďarský stepný dobytok	10	7	17	0,04
Shorthorn	11	1	12	0,03
Simentál rohatý - výkrmový	137	32	169	0,43
Tarantaise	1	1	2	0,01
Celkom	29 734	9 536	39 270	100,00

úrovni 3,48 % a takmer s rovnakým zastúpením 3,4 % evidujeme zvieratá s neuvedenou plemennou skladbou. Je zaujímavý podiel plemien podľa krajov, ktorý kopíruje zastúpenie jednotlivých úžitkových typov (graf č.1) a následne dosahovanú úžitkovosť podľa štatistiky (k 31.8.2007) a výsledkov KÚ za plemenársky rok 2006/2007 (graf. 2, 3).

Najvyššia úžitkovosť je podľa štatistických údajov v bratislavskom kraji cca 5 087 kg mlieka pri priemernej dennej dojnosti na kravu 20,9 kg mlieka, ale pri najnižšom zastúpení zvierat z celkovej populácie HD za Slovensko 3,04 %. V kraji s najvyšším zastúpením HD 17,25 % (trnavský kraj) sa dosahuje druhá najvyššia úžitkovosť 4 839 kg mlieka, s priemernou dennou dojnostou na kravu 19,9 kg mlieka.

V prešovskom, košickom a banskobystrickom kraji je dosahovaná najnižšia úžitkovosť, ale pozitívne hodnotíme, že každý z krajov presiahol 5 000 kg hranicu, pričom v týchto krajoch máme viac ako 33 % zastúpenie mäsových plemien a ich krížencov.

K 1.10.2007 sme evidovali 39270 kusov mäsových plemien (tab. č.3), z toho 75,72 % tvorili kravy a 24,28 % býci. Celkom eviduje-

Mária Kolenčíková.

me v CE HZ 19 mäsových plemien a variet hovädzieho dobytku. Najvyššie zastúpenie v populácii má plemeno Charolais 44,67 % a s 34,17 % plemeno Limousin, Simmentál bezrohý 6,32 %, nad 3 % má zastúpenie aj Blonde d' Aquitaine a Piemontese.

Obchod so živým dobytkom

Z tab. č. 4 je zrejmé, že za obdobie od 1.10.2006 do 1.10.2007 bolo zo Slovenka vyvezených cca 53 000 živých zvierat, z toho 76,07% býkov a 23,93% plemenníc vo všetkých vekových kategóriách. Do zahraničia bol predávaný predovšetkým dobytok do 12 mesiacov (65,57%), najmenší podiel (4,81%) tvorili zvieratá vo veku 2 až 3 roky. Podľa ŠÚ SR sa v roku 2006 narodilo 182 032 teliat. Vývoz teliat v roku 2007 predstavoval cca 19% narodených teliat v roku 2006.

Z celkového počtu vyvezených živých zvierat pripadalo cca 47,2% na plemeno holsteinské 37,7%, na slovenské strakaté 0,6% na ostatné dojné plemena a ich krížence a 10,3% na mäsové plemená a ich krížence.

Najväčšiu skupinu predaných zvierat v roku 2007 (17 352 ks) tvoria býčky holsteinského plemena do veku 12 mesiacov, ktorí sa na vývoze všetkých býčkov rovnakého veku podieľajú 53,8% a na celkovom vývoze dobytku v rovnakom roku 32,4%.

Dovoz živých kusov hovädzieho dobytku do SR dosiahol za uvedené obdobie 2 693 (tab. č. 5), čo je 5,03% počtu zvierat vyvezených za rovnaké obdobie. Najviac sa celkom doviezlo zvierat plemena holstein cca 41,1% a 38,2% slovenského strakatého plemena. Podiel samčích jedincov z celkového počtu dovezených zvierat tvoril 43,19% a najväčší podiel mali na tom zástupcovia plemena slovenské strakaté, ktorý tvoril 77,7% zo samčích jedincov.

Ak teda porovnáme vývoz a dovoz zvierat je zrejmy vysoký nepomer medzi týmito ukazovateľmi. Z hľadiska chovateľa vzhľadom k vyšším zahraničným cenám ide u neho o ekonomické vývozy. Z celkového pohľadu nie je tento stav, hlavne vývoz teliat, pozitívny. Pokles stavov negatívne ovplyvňuje ďalší vývoj v oblasti celého agrosektoru.

Tab. č.4 Vývoz živých zvierat podľa plemien od 1.10.2006 do 1.10.2007

Plemeno		vek v rokoch				Celkom
		do 1	1 až 2	2 až 3	nad 3 ¹⁾	
Slovenské strakaté	býci	11 052	3 286	459	641	15 438
	plemenice	1 195	573	437	2 535	4 740
Pinzgauské	býci	610	117	31	3	761
	plemenice	73	34	35	330	472
Holsteinské	býci	17 352	1 677	614	169	19 812
	kravy	510	646	788	3 461	5 405
Ostatné dojné	plemenice	126	51	2	55	234
	kravy	12	28	16	37	93
Mäsové plemená	býci	2 860	987	95	74	4 016
	plemenice	953	223	67	264	1 507
iné plemená	býci	248	74	13	49	384
	plemenice	48	15	11	498	572
Celkom	býci	32 248	6 192	1 214	991	40 645
	plemenice	2 791	1 519	1 354	7 125	12 789
	býc+plem.	35 039	7 711	2 568	8 116	53 434

¹⁾ včetně zvierat bez známeho (uvedeného) veku

Tab. č.5 Dovoz živých zvierat podľa plemien od 1.10.2006 do 1.10.2007

Plemeno		vek v rokoch				Celkom
		do 1	1 až 2	2 až 3	nad 3 ¹⁾	
Slovenské strakaté	býci	256	4	1	562	823
	plemenice	40	45	53	67	205
Pinzgauské	býci	2	1	0	0	3
	plemenice	0	0	0	0	0
Holsteinské	býci	67	3	1	67	138
	kravy	32	327	383	229	971
Ostatné dojné	plemenice	22	0	0	25	47
	kravy	2	1	2	2	7
Mäsové plemená	býci	78	13	1	44	136
	plemenice	27	115	88	106	336
iné plemená	býci	9	2	0	5	16
	plemenice	1	0	1	9	11
Celkom	býci	434	23	3	703	1163
	plemenice	102	488	527	413	1530
	býc+plem.	536	511	530	1116	2693

¹⁾ včetně zvierat bez známeho (uvedeného) veku

Pokiaľ budete chcieť získať aktuálne informácie o centrálnej evidencii získate ich na našej webovej stránke www.spusr.sk. Zavedením nových vyhlášok vstupujú do platnosti aj nové tlačivá pre hlásenie uskutočnených zmien v chove, ktoré má možnosť chovateľ vkladať ako vytvorené súbory priamo cez internet - aplikáciu „Prístup farmára“. Podmienkou je mať program InReg vo Windows-e, ktorý poskytuje ŠPÚ SR prostredníctvom regionálnych stredísk. Každý chovateľ, ktorý má záujem o **pripojenie do**

tabázy CEHZ cez aplikáciu „Prístup farmára“ musí poslať žiadosť podľa nižšie uvedeného formulára (obr.1). Táto žiadosť musí byť potvrdená podpisom a v prípade právnických osôb aj pečiatkou vlastníka/držiťela chovu.

*Ing. Štefan Ryba
- riaditeľ ŠPÚ SR
Ing. Marta Dianová
- vedúci útvaru pre KÚ HD, OV a KY*

Názov organizácie (farmy), presná adresa IČO, DIČO, R.Č.
Dátum

Štátny plemenársky ústav SR
Účelové plemenárske zariadenie
v Žiline
Centrálna evidencia hospodárskych
zvierat
Rosinská cesta 12
010 08 Žilina

Vec: Žiadosť o pridelenie „Prístupu chovateľa (farmára)“

Žiadame o pridelenie „Prístupu chovateľa (farmára)“ do databázy Centrálnej evidencie hospodárskych zvierat pre farmu/farmy č.

Kontaktná osoba (meno, priezvisko majiteľa farmy)

Kontaktná poštová resp. e-mailová adresa

IČO subjektu alebo rodné číslo pokiaľ sa jedná o chovateľa ako fyzickú osobu neregistrovanú ako SHR

Mená držiteľov na jednotlivých farmách (nepovinný údaj)

Pečiatka a podpis zástupcu organizácie: